

Nr 690

Av herr Mattsson m. fl., om avveckling av försäljningsskatten på guldsmedsvaror.

(Lika lydande med motion nr 776 i Andra kammaren)

Genom förordningen den 5 mars 1948 (nr 85) uttages särskild försäljningsskatt på guldsmedsvaror. Försäljningsskatten utgör 20 % av beskattningensvärde (konsumentpriset inkl. skatt). Tillsammans med mervärdeskatten och den särskilda kontrollstämpelavgiften utgör de totala kostnaderna för skatte- och kontrollavgifter ca 40 % av varans pris. Till detta kommer icke oväsentliga kostnader för redovisningsförfarandet.

Skatten utgår inte enbart på råmaterialet utan även på den arbetstid som nedlagts vid produktens framställning. I arbetstiden inräknas då såväl produktivt som administrativt arbete. En kund som till en guldsmed lämnar in ett smycke för nedsmältning och omarbetning får alltså betala denna »lyxskatt».

Det faktum att den nedlagda arbetstiden beskattas drabbar de konstantverkare som arbetar med ädelmetaller speciellt hårt; värdet av deras produkter utgörs till största delen av konstnärens arbetsinsats.

Till de avsevärda kostnader som själva skatten utgör kommer de allt besvärligare marknadsförhållanden som råder i branschen. Bl. a. har priset på finsilver under det senaste året stigit med ca 70 %. Priset på finguld har ökat med ca 16—17 %.

I ett hårt konjunkturläge med betydande strukturförändringar som går ut över enskilda yrkesutövare, såväl anställda som företagare, utgör den höga skattebelastningen en betydande svårighet.

Försäljningsskatten har även lett till att en omfattande illegal handel förekommer. T. ex. försiggår en betydande smuggling av guldsmedsvaror. Vidare förekommer mindre nogräknade företag, som på olika sätt kringgår skattebestämmelserna.

De liberala införselbestämmelserna för resande medför ett stort avbräck för guldsmedsbranschen. Försäljningsskatt utgår nämligen inte för guldsmedsvaror som resande från utlandet har rätt att införa utan att erlagga tull. Personliga smycken räknas som reseförnödenhet och får införas tullfritt om de »kan antas icke överstiga behovet under resan och omfatta artiklar som vanligen medförs på resor». Ingen värdegräns förekommer.

Förutom det skattebortfall som de liberala tullbestämmelserna medför till-

kommer att ett mycket stort antal svenskar årligen under utlandsvistelser i god tro köper dels ostämplade varor, som vid närmare granskning visar sig vara undermåliga, dels guldsmedsvaror försedda med svenska ansvarsstämp-lar.

Den höga beskattningen på guldsmedsvaror gör att den skattefria försälj-ningen ombord på flygplan och fartyg i internationell trafik ytterligare för-sämrar de lojala guldsmedsföretagens konkurrenssituation.

På grund av den svenska guldsmedsbranschens mycket kringkurna posi-tion med betydande statliga pålagor, en allt sämre lönsamhet, ökande svårig-heter att bereda personalen sysselsättning inom industrin, på verkstäderna och i butikerna, en sjunkande omsättning och en i väsentlig grad tilltagande konkurrens från grannländerna har branschen försatts i ett ytterst prekärt läge.

Med gillighet från och med årsskiftet 1968/69 har försäljningsskatten på guldsmedsvaror avvecklats i Norge. Detta förhållande har kommit att betyda utomordentliga svårigheter för guldsmederna i de delar av landet som ligger inom den egentliga konkurrenszonen.

Det är numera mycket svårt att intressera unga människor att satsa på guldsmedsyrket, ett förhållande som kommer att få för branschen icke önsk-värda konsekvenser i en framtid.

Den svenska guldsmedsbranschens utövare har dessutom under hela den tid som sedan beskattningen på guldsmedsvaror bestått fått tjäna den svens-ka staten såsom oavlönade uppbördsmän. Kostnaden för detta guldsmeder-nas arbete torde uppgå till inemot 6 miljoner kronor per år. Därtill kommer den svenska statens administrationskostnader.

I allmänna skatteberedningens förslag till nytt skattesystem (SOU 1964: 25) togs ställning till förman för en allmän mervärdeskatt. Detta ställnings-tagande byggde bl. a. på att mervärdeskatten förenar en hög avkastningsför-måga med en neutral verkan i både konsumtions- och konkurrenshänseende. För att nå detta måste man emellertid slopa punktskatterna. Kvar skulle en-dast stå vissa skatter på alkoholhaltiga drycker, tobak samt på motorfordon och motorbränsle. Vid remissbehandlingen av allmänna skatteberedningens betänkande har den föreslagna punktskatteavvecklingen fått allmän anslut-ning.

Bevillningsutskottet har tidigare vid behandlingen av motioner i ämnet an-fört att utskottet delade motionärernas uppfattning att en avveckling av för-säljningsskatten bör komma till stånd.

Försäljningsskatten på guldsmedsvaror är — jämte skatten på knutna mattor — den enda kvarvarande punktskatt som uttages i detaljhandelsledet.

De olika system som tillämpas i fråga om försäljningsskatten och mer-värdeskatten komplicerar i ytterligare hög grad de svenska guldsmedernas bokförings- och redovisningsarbete. Beträffande silver bör speciellt beaktas att i detta material framställs en mängd småartiklar av typ armband, ringar,

berlocker, många gånger med ett försäljningspris under 5 kronor. En speciell skatte- och kontrollbokföring för denna mängd av småartiklar skapar betydande administrativa svårigheter för företagen.

Här bör också ytterligare understrykas det märkliga läge som den grupp konstnärer som arbetar i silver har kommit i i förhållande till andra konstnärliga yrkesutövare. Konstnärligt arbete är i princip inte belagt med skatt. När det gäller silversmeder belastas dessa speciella konstnärer med ett 25 %-igt påslag på såväl idé som arbete på grund av att den materia han arbetar med är silver i stället för annat material.

Med hänvisning till ovan nämnda synpunkter anser vi principiellt att försäljningsskatten på guldsmedsvaror bör avvecklas snarast möjligt. Vid beräkning av de ekonomiska konsekvenserna av en sådan avveckling bör man ta hänsyn till att den ökade försäljningen i Sverige — som blir följderna av en sådan avveckling — medför en ökad intäkt av allmän varuskatt/mervärdesskatt, samt på längre sikt ökad inkomstskatt på grund av ökad lönsamhet och ökad sysselsättning.

Med stöd av det ovan anförda hemställer vi,

att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte begära att förslag skall föreläggas nästa års riksdag om avveckling av försäljningsskatten på alla slag av guldsmedsvaror.

Stockholm den 28 januari 1969

T. V. Mattsson (cp)

Stig Stefanson (fp)

Lars Schött (m)

Johan A. Olsson (cp)

K.-A. Levin (fp)